

Gemeenteraad Nijkerk
Postbus 1000
3860 BA NIJKERK

Barneveld, 13 mei 2015

Ons kenmerk:		verzonden op:	
Behandelend ambtenaar:	B. Meijboom	e-mailadres:	b.meijboom@barneveld.nl
Doorkiesnummer:	0342 - 495 384	met kenmerk:	
Uw brief van:			
Bijlage(n):	Geen		
Onderwerp:	Doorwerkingsonderzoek grondbeleid Nijkerk		

Beste leden van de gemeenteraad,

In 2012 heeft de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand op verzoek van de auditcommissie van de gemeenteraad van Nijkerk een onderzoek uitgevoerd naar het risicomanagement bij het grondbeleid. In juni 2012 hebben wij hierover een rapport aangeboden aan de gemeenteraad, met 13 aanbevelingen.

Op 10 september 2012 is de rapportage van de rekenkamercommissie met de aanbevelingen besproken in de raadscommissie (de mening ABM). Op 25 oktober 2012 heeft de raad de aanbevelingen vervolgens overgenomen. Gebruikelijk is dat de rekenkamercommissie zo'n twee tot drie jaar na afronding van een onderzoek terugkijkt in hoeverre de aanbevelingen die door de raad zijn overgenomen in de praktijk zijn gebracht. Via deze brief informeren wij u over de belangrijkste conclusies betreffende de implementatie van de aanbevelingen van het rapport over het grondbeleid.

Dit doorwerkingsonderzoek is gebaseerd op de documenten die wij ontvangen hebben van het college en de ambtelijke organisatie. Aanvullend zijn drie interviews gehouden: met de portefeuillehouder, met een ambtenaar en met de griffier.

Situatie in 2012

Naar aanleiding van het onderzoek concludeerde de rekenkamercommissie in 2012 vooral dat er op korte termijn structurele verbeteringen noodzakelijk waren om het grondbeleid beter te beheersen en te sturen. Dit bleek onder andere uit het volgende:

- Ondanks de economische neergang die al sinds de tweede helft van 2008 aan de gang was, ontbrak in 2012 nog een up to date grondbeleid afgestemd op de structuurvisie van de gemeente.
- Tevens ontbrak een geactualiseerde, door de gemeenteraad vastgestelde Nota Risicomanagement en een (gemeentebreed) risicomanagementsysteem, waaronder voor het grondbeleid.

- Er waren tekortkomingen in de ambtelijke organisatie en in het beheersen van de processen:
 - Risico's werden geïnventariseerd, maar er werden geen beheersmaatregelen getroffen.
 - Een in 2010 gestart verbetertraject werd te laat ingezet met een te laag tempo.
 - Exploitatieopzetten werden niet periodiek geactualiseerd.
- De communicatie met de raad over dit beleidsterrein vroeg nadrukkelijk de aandacht. Zo waren er als geheim bestempelde risico-inventarisaties die de raad(commissie) niet bereikten.

Conclusie doorwerkingsonderzoek 2015

Het college heeft alle aanbevelingen van de rekenkamercommissie opgepakt en uitgevoerd. Er zijn voldoende verbeteringen aangebracht in het grondbeleid, het risicomanagement en de sturende en controlerende rol van de raad. Dit onderbouwen wij hieronder.

➤ Grondbeleid

Er is een nieuwe Nota Grondbeleid opgesteld waarin alle relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving opgenomen zijn, conform de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. De raad heeft de nota vastgesteld. In de nota is o.a. uitgebreid beschreven welke risico's met de diverse vormen van grondbeleid verbonden zijn.

In de Nota Grondbeleid zijn ook de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van raad, college en ambtelijke organisatie beschreven. Er is verbetering aangebracht in de ambtelijke capaciteit. Tijdens de interviews werd aangegeven dat drie ambtenaren belast zijn met het grondbeleid. Hiermee is de noodzakelijke ambtelijke kwaliteit volgens de respondenten aanwezig. De betreffende medewerkers hebben enige overlap tussen de functies, waardoor het steeds mogelijk is om met twee personen naar de grondexploitaties en overige producten te kijken. Hiermee is de kans volgens de respondenten klein dat er fouten ontstaan. Het is echter een kleine groep en dat maakt de continuïteit van de bezetting volgens de rekenkamercommissie wel kwetsbaar.

➤ Risicomanagement

Op advies van de rekenkamercommissie is een risicomanagementsysteem voor het grondbeleid ingevoerd, dat aansluit bij het eveneens nieuw ingevoerde gemeentebrede systeem voor risicomanagement. Van elke grondexploitatie wordt tegenwoordig een risicoanalyse opgesteld, die verwerkt wordt in de MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitaties). In de MPG worden de risico's per project beschreven. Ook wordt beschreven welke beheersmaatregelen genomen zijn of welke beheersmaatregelen genomen kunnen worden.

➤ Sturende en controlerende rol van de raad

De raad is steeds beter op de hoogte van het grondbeleid en kan haar sturende en controlerende rol hierdoor beter uitoefenen dan ten tijde van het rekenkameronderzoek in 2012. Dit blijkt uit het volgende:

- De raad is uitgebreid betrokken bij de eerste MPG. Dit om het kennisniveau van de raad te vergroten, maar ook om ervoor te zorgen dat de informatie meer toegesneden werd op de behoefte van de raad. De MPG geeft een toelichting op het grondbeleid en actuele ontwikkelingen komen aan de orde. De MPG geeft ook een toelichting per project. De MPG wordt nu twee keer per jaar opgesteld en aan de raad aangeboden, samen met een

vertrouwelijke bijlage. Hiermee verkrijgt de raad kennis over het grondbeleid en relevante ontwikkelingen.

- Tegenwoordig zijn alle relevante raadsvoorstellen voorzien van een risicoparagraaf.
- Kort na het rekenkameronderzoek in 2012 heeft een extern bureau een workshop over het grondbeleid gehouden voor de raad.
- Uit de interviews kwam naar voren dat de raad indien nodig vertrouwelijk geïnformeerd wordt.
- Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek van 2012 heeft de auditcommissie destijds een werkbezoek gebracht aan de gemeente Leusden, waar de rekenkamercommissie een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd had. Tijdens het bezoek zijn ervaringen uitgewisseld over hoe aan de raad gerapporteerd moet worden, waarover en op welk moment.

Er is geen specifieke training voor nieuwe raadsleden gericht op het grondbeleid. De vraag is of dit op dit moment nodig is, aangezien er minder ontwikkelingen zijn. Er worden nog wel nieuwe gronden in exploitatie genomen (bijvoorbeeld het project in voorbereiding Doornsteeg), maar er vinden geen grootschalige grondaankopen meer plaats. De informatievoorziening aan de raad betreft de lopende exploitaties, nog niet in exploitatie genomen gronden en exploitaties van derden. Daarbij worden besluiten gevraagd met betrekking tot de hoogte van de reserve bouwgrondexploitaties, gewenste voorzieningen en de vraag of een verliesvoorziening nodig is.

Tot slot

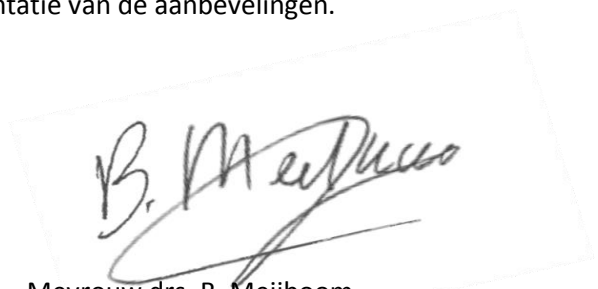
Het verheugt ons dat alle aanbevelingen van de rekenkamercommissie uit 2012 in de afgelopen jaren geïmplementeerd zijn. Toch adviseren wij de raad om waakzaam te zijn en op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen op het gebied van het grondbeleid en het risicomanagement hierbij. Zorg voor het behoud van kennis en blijf investeren in kennisontwikkeling bij de raad. Alleen dan kan de raad haar kaderstellende en controlerende rol op dit beleidsterrein goed blijven uitoefenen. Dit is des te meer van belang als gronden worden verworven of in exploitatie worden genomen.

Wij danken het college en de ambtenaren voor het aanleveren van de documenten en de goede wijze waarop wij geïnformeerd zijn over de implementatie van de aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

De heer drs. J.P.P. van Dort
Voorzitter rekenkamercommissie
Vallei en Veluwerand

Mevrouw drs. B. Meijboom
Secretaris rekenkamercommissie
Vallei en Veluwerand

CC: college van burgemeester en wethouders